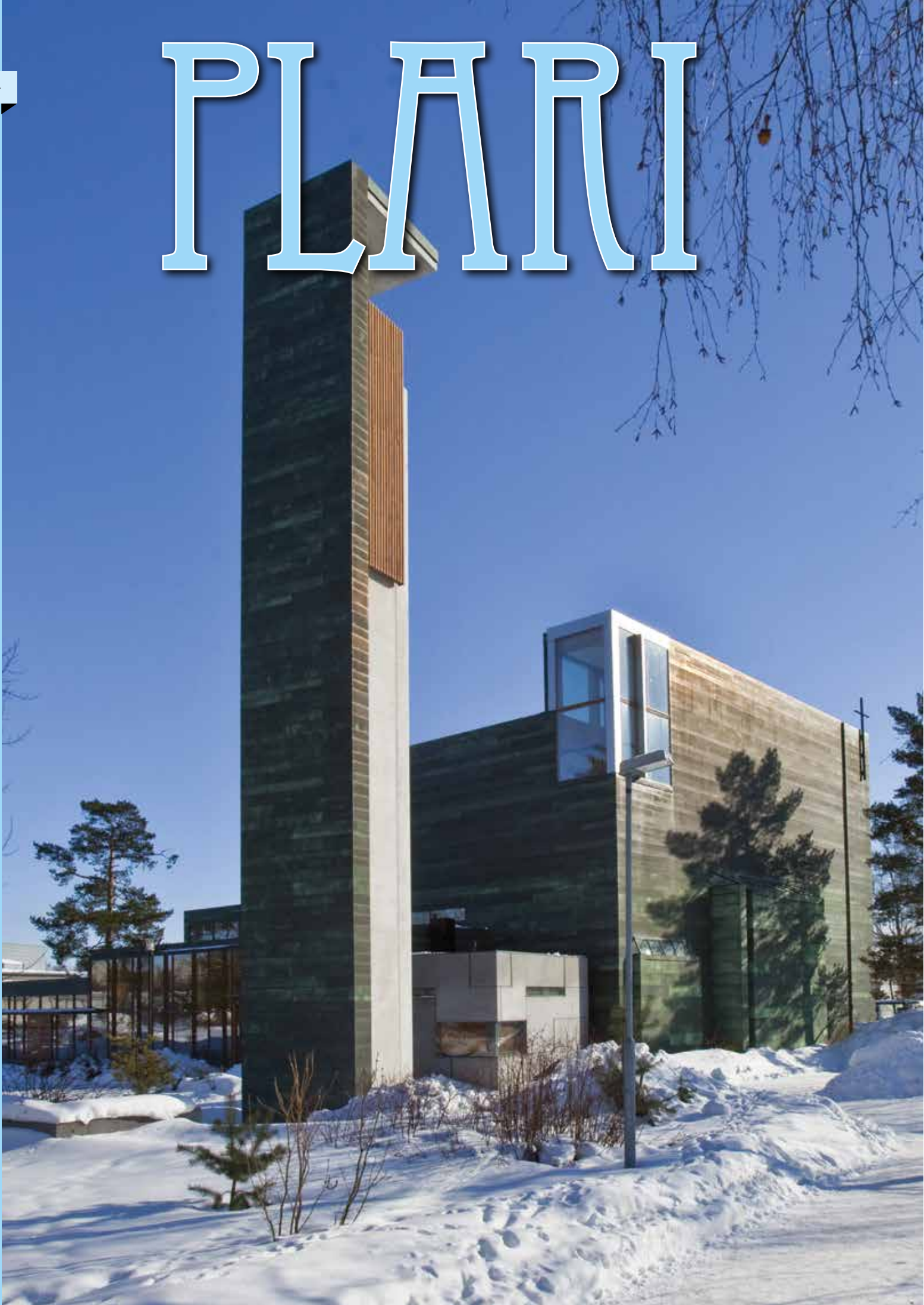

PLAARI

Sisällysluettelo 4-2014

Puheenjohtajalta.....	3
Päätoimittajalta.....	3
Joulu on rakkauden juhla.....	4
Ruohonjuuri pohjalaisissa käsissä.....	5
Murre ja slangit kohtasivat.....	6
Teuvalaista talenttia.....	8
Suomalaisuus muuttuu ajassa, kuten pitääkin.....	11
Pohjanmaalla tehtiin suurta sankaritarinaa.....	12
150-vuotias Sibelius saapuu Ateneumiin.....	14
Pohjalaispoika omenatarhalta.....	16
Terveisiä Tampereen Eteläpohjalaisilta!.....	17
Pohjalainen kestää vaikka konkurssin.....	18

www.helsinginetelapohjalaiset.fi

HELSINGIN ETELÄPOHJALAIISIIN LIITTYNEITÄ:

Försti Kerttu	Pukkila Pasi
Haapala Ulla	Hautamäki Tuula
Niemi Anna-Liisa	Mattinen Marketta
Kotiranta Helmi-Liisa	Kiikka Mirkku
Kovanen Hilikka	Mannonen Sirpa
Ojanperä Kirsti	Ranta-aho Arto
Peltonen Sinikka	Arto Heikkilä
Mäki Simo	Tuula Heikkilä

**Pääkaupunkiseudulla
Järviradion taajuus
103,1**

TULEVIA TAPAHTUMIA

Itsenäisyyspäivän juhla

6.12.2014 klo 13.00

Kampin Palvelukeskuksessa,
Salomonkatu 21 B, Helsinki

Juhlapuhuja
Puolustusvoimien viestintäjohtaja
eversti **Mika Kalliomaa**

Ohjelmassa lisäksi mm. osakunnan tervehdys
sekä runo- ja musiikkiesityksiä

Liput 10 € sisältää kahvitarjoilun

Kunniamerkit

TULEVIA TAPAHTUMIA

Eteläpohjalaisten kirkkopyhä

Tammisunnuntaina
25.1.2015 klo 12.00 (huom. aika)

Laajasalon kirkossa
Reposalmentie 13
00840 Helsinki

saarna aluekappalainen **Kari Laaksonen**
(kotoisin Seinäjoelta)
avustaa seurakuntapastori **Minnamari Helaseppä**
(kotoisin Lapualta)
Kanttori **Päivi Niva-Vilkko**

Tilaisuuden jälkeen kirkkokahvit,
vapaaehtoinen kahviraha

Kohti uutta vuotta!

Puheenjohtajalta

Syksyn aikana meillä on ollut kaksi mielenkiintoista tilaisuutta. Murretta ja musiikkia tapahtumassa kohtasivat eteläpohjalainen murre ja stadin kieli, slangit. Kiitokset Esko Veirikolle, Esko Kohtaselle, Salme Henellille, Vesa Nuotiolle ja Lasse Liemolalle hyvästä ohjelmakokonaisuudesta, jonka olitte tehneet.

Teuvan kuntavierailu toi tuulahduksen kotomaakunnasta kunnanvaltuuston puheenjohtaja Esko Lehtimäen johdolla. Kirjailija, muusikko Simo Ralli esitti mielenkiintoisia raapaisuja kirjoistansa ja välillä saimme nauttia hänen esittämästään musiikista. Essi Simberg & Kvartet esittivät hyvän ohjelmakokonaisuuden, lisäksi saimme nähdä Heikki Mahlamäen upeita luontokuvia. Juontajana oli vapaa-ajansihteeri Annukka Käkelä. Lämpimät kiitoksemme teille mukavasta Teuvan kuntavierailusta.

Helsingin Eteläpohjalaisilla on itsenäisyyspäivän juhla lauantaina **6.12.2014 klo 13.00**. Juhlapuhujaksi on lupautunut eversti Mika Kalliomaa, Isostakyröstä kotoisin. Lisäksi ohjelmassa on musiikki- ja lausuntaesityksiä sekä Etelä-Pohjalaisen osakunnan tervehdys.

Tammisunnuntaina **25.1.2015 klo 12.00** (huom. aika) kokoonnumme Laajasalon kirkkoon perinteiseen eteläpohjalaisten kirkkopyhään. Saarnan meille pitää aluekappalainen Kari Laaksonen, Seinäjoelta kotoisin. Avustavana pappina on seurakuntapastori Minnamari Helaseppä, Lapualta kotoisin.

Kevätalvella on tulossa kuntavierailu, josta tarkemmin seuraavassa Plarissa.

"Tulis joului, jotta sais yölläkin syödä!", sanotaan. Joului on pian ovella. Meillä on tapana käydä laulamassa kauneimpia joululauluja Espoon Tuomiokirkossa. Joulukirkkoon

meno on kuulunut viime aikoina jouluaamuun, kuten meillä maalla oli tapana ollessani lapsi. Silloin mentiin kirkkoon kello kuudeksi aamulla. Mieleeni on jäänyt kirkkoreet, joilla jotkut ajoivat joulukirkkoon. Joulun aikaa on mukava viettää sukulaisten ja ystävien kesken, rauhoittua hyvän kirjan parissa tai vaikkapa olla tekemättä mitään.

Vuoden lähestyessä loppua on suuren kiitoksen paikka. Lämmin kiitokseni Helsingin Eteläpohjalaiset ry:n jäsenille, hallitukselle, toimihenkilöille, vierailijoille ja yhteistyökumppaneille hyvästä ja rakentavasta yhteistyöstä kuluneena vuonna. ▼

Hyvä Joulua ja

Onnellista Uutta Vuotta 2015!

Lunta tulvillaan

Päätoimittajalta

Tätä kirjoittaessa ollaan marraskuun puolivälissä eikä lumesta ole vielä tietoaakaan. Jotakin rännäntapaista on parina päivänä tullut, mutta nietoksia saadaan vielä odottaa. Saas nähdä, koska se pysyvä lumi sataa. Ensilumen tulossa on aina jotain maagista. Tätä eivät etelän maissa elävät saa kokea!

Joulun vietämme jälleen vanhempieni luona Seinäjoella, Kasperissa. Sinne saapuvat myös siskot perheineen. Toivottavasti saadaan valkea joului, jotta voidaan viedä myös suvun pienimmät pulkkamäkeen vastapäiselle Kettukalliolle eli Kettuskalle. Lapsena pulkkamäkeen pääsyä odotti vähintään yhtä paljon kuin joulupukkia. En tiedä ihmistä, joka ei nauttisi vauhdin hurmasta mäessä,

tapahtui se sitten keltalla, pulkalla tai nykyään liukurilla. Ylämäkeen taas juostaan vaikka olisi jo kuinka hiki ja lapaset märkänä; pakko päästä vielä kerran laskemaan! Potkukelkat sen sijaan taitavat olla ainakin pääkaupunkiseudulla katoavaa perinnettä, vaikka ovat aivan mainio kulkuväline.

Vuoden viimeisessä Plarissa odotetaan jo joulua, mutta samalla luodaan katsaus syksyn tapahtumiin. Teuvalaiset kävivät kylässä ja tarjosivat niin kirjallisuutta, musiikkia kuin kauniita luontokuvia soilta ja järvilta. Sitä ennen oli nautittu jo murtehesta ja vähän Stadin slangistakin, joka ei tarkkaan ottaen ole murre vaan oma kielensä. Hallitus tutustui jälleen yhteen pohjalaisvaikuttajaan: eko-

kauppa Ruohonjuuren toimitusjohtajaan, alajärveläislähtöiseen Arto Ranta-ahoon.

Lehdessä esitellään kaksi pitkän elämäntyön tehnyttä, jotka sattuvat molemmat olemaan kotoisin Pietarsaaresta. Toinen on ravintoloitsija Ragni Rissanen, jonka mielenkiintoisesta elämästä on julkaistu kirja *Elämä lautasella*. Toinen on kirjailija Lars Sund.

Lehden myötä saadaan myös terveiset Tampereen yhdistykseltä ja kuullaan puolustusvoimien viestintäjohtaja Mika Kalliomaan ajatuksia työstään ja maanpuolustuksesta. ▼

Hyvää joulunodotusta ja

alkavaa vuotta Plarin lukijoille!

Joulu on rakkauden juhla

Joulu on rakkauden juhla. Meille on syntynyt Vapahtaja. Hän tuli maailmaan siksi, että Jumala rakastaa ihmisiä, sinuakin. Kaikki alkoi kasteestasi. Jumala otti sinut perheensä jäseneksi. Kuulut niihin, jotka saavat jouluna erityisesti iloita Jumalan rakkaudesta. Joulun Herra, Jeesus Kristus, toi tämän rakkauden kaikkien ulottuville. Hänen rakkautensa ympäröi sinut, missä ja keiden kanssa oletkin. Siksi sinun joulusi on rakkauden juhla. Jumala rakastaa sinua. Eikä hänen rakkautensa rajoitu vain sinuun. Kun muistelet elämäsi jouluja, muistelet samalla läheisiä ihmisiä. Lapsuuden joulut vienevät sinut keveästi muistoissasi Etelä-Pohjanmaalle. Muistat joulut, joiden tunnelmaa olit jakamassa lapsuudenkodissa rakkaiden ihmisten kanssa. Monet heistä ovat jo viettämässä ”ikuista joulua” siellä kodissa, jonne meidän kaikkien on kerän määrä päästä. Heidänkin elämässään Jumalan rakkaus toteutui. Me emme kenties osaa sanoa millä tavalla, mutta saamme silti luottaa Jumalan sanaan hänen rakkautensa lujuudesta ja laajuudesta: ”Jumala on rakastanut maailmaa niin paljon, että antoi aino-

an Poikansa, jottei yksikään, joka häneen uskoo, joutuisi kadotukseen, vaan saisi iankaikisen elämän.” (Joh. 3:16)

Nyt on käsillä joulu vuonna 2014. Tässä joulussamme ovat läsnä toiset ihmiset kuin lapsuuden jouluissa. He myös ovat meille rakkaita. Ja myös he ovat Jumalan rakastamia. Heitä kaikkia varten – niitä, jotka ovat jo perillä ja niitä, jotka ovat vielä kanssamme matkalla – Jumala lähetti Poikansa maailmaan. Pelastamaan meidät. Saattaakseen meidät yhteyteensä ja viimein yhteen myös toistemme kanssa. Siksi joulu on rakkauden juhla – ikuisen rakkauden juhla. ▼

Hyvän Jumalan siunausta ja

Vapahtajamme läsnäoloa

sinun joulusi!

Kari Laaksonen
Laajasalon aluekappalainen
(kotoisin Seinäjoelta)

JOULUN TÄHTI

*Joulun tähti loistees luot
tänne alas maailmaan.
Sydämiimme rauhan tuot
rakkautta tuntemaan.
Jeesuslapsen pienaisen
syntymää näin kertoillen
valos loistaa, viestin tuot.
Lämpöäs näin meihin luot.*

*Valo kirkas, voima sun
ihme suuri taivainen.
Hämmästykseks paimenten
saapuu joukko enkelten
kanssa suuren kirkkauden
kunniaa myös veisaten.
Rakkauden soinnut kaikaa,
yli taivaan kannen raikaa.*

*Lämpö täyttää sydämemme,
mieli meissä uudistuu.
Sielua ei riita raasta,
pahan paulat avautuu.
Joulun tähti taivahainen
johda meidät tallin luo.
Seimen lapsi ihanainen
tullessas nyt joulu tuo!*

Henrik Lamberg

Ruohonjuuri pohjalaisissa käsissä

Ekokauppa Ruohonjuuri on hyvissä käsissä ja kovassa kasvussa. Liikkeen toimitusjohtajana on Alajärven Paalijärveltä lähtöisin oleva **Arto Ranta-aho**. Aiemmin Ranta-aho on toiminut kulttuurin ja matkailualan parissa, mutta lopulta matkailualan raaka bisnesmaailma alkoi tyyppiä ja Ranta-aho halusi tehdä jotain muuta. Veli **Asko Ranta-aho** vinkkasi, että luomu ja ekologisuus ovat nousussa, ja niin Ranta-aho päätyi ensin luomukonsultiksi ja vuonna 2000 Ruohonjuuren toimitusjohtajaksi.

Ruohonjuuri on perustettu vuonna 1982. Idea liiketoimintaan saatiin ekologisuuden ja kierrätyksen esimerkkimaasta Saksasta.

-Ruohonjuuren toimintaperiaatteita ovat eettisyys, läpinäkyvyys ja vastuullisuus. Tarkoituksena on välttää tarpeetonta kulutusta ja tarjota ekologisia vaihtoehtoja, kertoo Ranta-aho.

Ensimmäinen Ruohonjuuri-kauppa toimi VR:n makasiinien päädyssä, vastapäätä eduskuntataloa. Makasiinien palon ja purkamisen jälkeen 2006 liike etsi uusia tiloja, ja päätyi lopulta Kampin kauppakeskuksen naapuriin. Ruohonjuurella on neljä myymälää Helsingissä (Kamppi, City-käytävä, Hakaniemi ja Itäkeskus) sekä myymälät Tampereella ja Turussa. Kauppaketjun on tarkoitus laajentua lähiaikoina, ja ulkomaillekin tähtytään. Tällä hetkellä verkkokauppa on kovassa kasvussa.

- Myymälöissä löytyy elintarvikkeita, superfoodeja ja non-foodeja eli esimerkiksi eettistä kosmetiikkaa ja hyvinvointituotteita. Nyt ovat tulossa myös kauneudenhoitopalvelut.

Pysyviä, alusta asti olleita myyntiartikkeleita ovat juuttikassit ja africafet. Ruohonjuuri järjestää paljon teemapäiviä ja tietoisuuksia.

-Asiakkaita on ihan laidasta laitaan: nuoria, lapsiperheitä, senioreja.

Yhdistyksemme hallitus sai kunnian vieraillla Ruohonjuuren toimistossa Helsingin Kampissa syyskuussa, ja sai samalla maistella kaupan herkkuisia tuotteita: marjasmoothieta, leipiä ja eksoottisia suklaita.

Asko Ranta-aho toivotti kaikki eteläpohjalaiset tervetulleeksi liikkeeseen. Hyvällä tuurilla voi Kampin myymälässä törmätä itse toimitusjohtajaan ja käydä juttelemassa luomukaupan uusista tuulista. ▼

Alajärveläislähtöinen Arto Ranta-aho on Ruohonjuuren toimitusjohtaja.

Helsingin Eteläpohjalaisten hallitus pääsi kokoustamaan Ruohonjuuren toimistolle Kampissa syyskuussa.

Murre ja slangi kohtasivat

Vallan uudenlainen törmäys tapahtui Kampissa kun eteläpohjalaiset ja stadilaiset kohtasivat iltapäivän tapaamisessa lauantaina 25.10. Tarkoitus oli saada tietoa murteesta ja slangista ja esittää molempien parahia puolia.

Yhdistyksen puheenjohtaja Elle Mäkinen toivotti yleisön ja vieraat tervetulleiksi.

Esko Kohtanen kertoi juttujaan.

Kaksipa kundia Krunikasta (Kaksipa poikaa Kurikasta)

Laulun sanat: Trad./Vesa Nuotio

Kaksipa kundia Krunikasta
niin polleesti Gartsalla dallaa.
Kaksipa kundia Krunikasta
niin polleesti Gartsalla dallaa.
Huulessa spaddu ja fikkassa fyrkkaa
kun staileissa stifloissa tallaa.
Huulessa spaddu ja fikkassa fyrkkaa
kun staileissa stifloissa tallaa.

Otetaan mittari kapakkaan
ja dokataan hanakasti.
Otetaan mittari kapakkaan
ja dokataan hanakasti.
Skodataan baarista killisilmät
ja jorataan aamuun asti.
Skodataan baarista killisilmät
ja jorataan aamuun asti.

Huuliharppusoolo

Kaksipa kundia Krunikasta
niin polleesti Gartsalla dallaa.
Kaksipa kundia Krunikasta
niin polleesti Gartsalla dallaa.
Huulessa spaddu ja fikkassa fyrkkaa
kun staileissa stifloissa tallaa.
Huulessa spaddu ja fikkassa fyrkkaa
kun staileissa stifloissa tallaa.

Juontaja Esko Vierikko haastattelee murreasiantuntija Salme Henelliä.

Vieraaksi oli saatu Valehtelun SM-kisojen hopeamitalisti, kurikkalainen **Esko Kohtanen**, joka kertoi hersyviä juttujaan, joiden todenperäisyys oli vähän niin ja näin. Alavudelta yleisöä ilahduttamaan olivat saapuneet **Airi Hautamäki Ystävineen**. Airin niin ikään monista suomenmestareista koottu yhtye soitti kaksirivisillään tuttuja ja vähän uudempiakin lauluja.

Stadin Slangiseurain pitkäaikainen aktiivi ja entinen puheenjohtaja **Lasse Liemola** kertoi omia kokemuksiaan slangista ja ohessa myös tapauksia laulajan uraltaan. Monethan muistavat 50- ja 60-luvun nuoren laulajatähden sekä laivoilta että elokuvista.

Varsin riemastuttavaa oli myös kuulla viihdetaitelijaa, Kivikasvoista ja Finntriosta tuttua **Vesa Nuotiota**, joka on muiden saavutusten lisäksi voittanut Slangilaulu -kilpailun viime vuonna. Vanhoja ja uudempia slangilaulujen päätteeksi kuultiin tuore versio laulusta Kaksipa poikaa Kurikasta, joka oli Vesan hyppysissä vääntynyt muotoon Kaksipa kundia Krunikasta. Iloksemme saimme luvan julkaista Vesan laulun sanat lehdessämme, ne siis ohessa.

Tilaisuuden juonsi letkeään tapaansa **Esko Vierikko**, joka tuntee perinteen ja murteet myös hyvin. Esko myös haastatteli Jalasjärven murteen sanakirjan tehnyttä **Salme Henelliä**. ▼

Airi Hautamäki Ystävineen: Elli Asunmaa, Aino Hilda Kankaanranta, Hillevi Syrjänen ja itse mestaripelimanni Airi.

Vesa Nuotio lauloi slangiksi.

Esko Vierikko ja Lasse Liemola.

Lasse Liemola kertoi slangista ja keikkamuistoistaan.

Teuvalaista talenttia

Essi Simberg & Kvartet esitti hurmaavaa musiikkiaan. Rummuissa Sulo Lehtinen, kitarassa Seppo Lehtinen, bassossa Henri Hyvärinen, koskettimet ja laulu Essi Simberg ja kitara Simo Ralli.

Helsingin Eteläpohjalaisten kuntavieraaksi 15.11. saapunut Teuva esitteli monipuolisesti kunnan kykyä. Teuvan vapaa-aikasihteeri **Annukka Käkelä** oli järjestänyt kaupunkiin hienon kattauksen teuvalaista osaamista.

Teuvan kunnanvaltuuston puheenjohtaja **Esko Lehtimäki** kertoi ensin kunnan kuulumisia. Vireässä kunnassa toimitaan aktiivisesti monella rintamalla: on toimintaa nuorille ja vanhemmille, on kulttuurista ja koulutusta. Ympäristöasiat on myös otettu vakavasti: kunnan aivan uudenlaista rakentamista edustavaa energiatehokasta taloa oli juuri käynyt katsastamassa mm. USA:n suurlähettiläs Bruce Oreck. Komsin kylä taas on saanut oman tuulivoimalan.

Ohjelma jatkui **Heikki Mahlamäen** upeilla kuvilla Lutakkonevalta ja Suksenjärveltä. Sen jälkeen Elonkerjuu-yhtyeestä ja kirjoittajana tunnettu **Simo Ralli** esitti yhtyeen tunnettuja lauluja akustisesti ja luki otteita kirjastaan Raapaa-

suja. Ilkassa julkaistuista kolumneista on koottu jo useampi kirja, ja hyvin toimivat Guggenheim-sikala ja Suojelkaa Luonnolta myös äänneen luettuina.

Kahvittelun jälkeen kuultiin yhtyettä **Essi Simberg & Kvartet**. Etnosävyistä poprockia soittava yhtye on perustettu pari vuotta sitten ja nyt oli kyseessä bändin ensi esiintyminen pääkaupungissa. Musiikkiterapeutinkin työskennellyt laulaja Simberg on säveltänyt suurimman osan bändin kappaleista, sanoituksia on saatu Tuula Kuittiselta ja ohjelmistossa on myös bändin kitaristin Simo Rallin lauluja.

Yhdistyksemme varapuheenjohtaja **Antero Tala** luovutti lopuksi standaarin ja kiitti teuvalaisia onnistuneesta vierailusta. Esko Lehtimäki taas toivotti pääkaupunkiseudun eteläpohjalaiset myös tervetulleiksi Teuvalle: moomma tohoruksis ja orotamma teitä! ▼

Teuvalaiset saivat kotiinviemisiksi yhdistyksen standardin, yhdistys taas Heikki Mahlamäen hienon luotokuvakirjan. Esko Lehtimäki, Antero Tala, Elle Mäkinen ja Annukka Käkelä.

Muusikko ja kirjailija Simo Ralli luki tekstejään, jotka naurattivat ja antoivat myös ajattelun aiheita.

Lehtisen veljekset soittavat Essi Simbergin kvartetissa.

MADE IN FINLAND

LAVALLA LEGENDAARISET KIVIKASVOT

50-VUOTISTAITEILIJAJUHLA SHOW

Esitykset: Pe 19.6. klo 19 • La 20.6. klo 14 • Ke 24.6. klo 19 • To 25.6. klo 19 • La 27.6. klo 14 • Su 28.6. klo 14
• Ke 1.7. klo 19 • To 2.7. klo 19 • La 4.7. klo 14 • Su 5.7. klo 14 • Esityksen kesto 2h20min väliaikoineen.
Liput 29,-/27,- ryhmät 26,- Varaukset ja tiedustelut: Halkosaaren Kesäteatteri 0400 869 359

Mies kun tulee tiettyyn ikään!

Käsikirjoitus: Seppo Sallinen ja Antti Vartiala, ohjaus: Antti Vartiala

Onko viidenkymppin villitys vaarallista? Iskeekö se kuin salama kirkkaalta taivaalta - miehen ollessa arkikampeissa? Vai kiittääkö se ohitseniin läheltä, että pahaa tekee? Mutta onhan onneksi kuuden- ja seitsämänkymppin villitykset! Vai onko? Ainakin liikunta, politiikka, urheilu ja seksi kuuluvat miehen kipeisiin ja kepeisiin vuosikymmeneihin! Vai...? Klassikkokomedia "Mies kun tulee tiettyyn ikään" palaa yleisön pyynnöstä Halkosaaren Kesäteatterin ohjelmistoon kesällä 2015.

Rooleissa: **ILKKA ARO** **SEPPO SALLINEN** **SEPPO KOIVISTO** +naisia

Näytösaikataulu:

La 11.7. klo 14 Ensi-ilta • Su 12.7. klo 14 • Ke 15.7. klo 19 • La 18.7. klo 14 • Su 19.7. klo 14 • Ke 22.7. klo 19 •
La 25.7. klo 14 • Su 26.7. klo 14 • Ke 29.7. klo 19 • La 1.8. klo 14 • Su 2.8. klo 14 • Pe 7.8. klo 19 *Loppuunmyyty*
La 8.8. klo 14 • Su 9.8. klo 14 • Liput 25,-/23,- ryhmät 22,- • Varaukset ja tiedustelut: 0400 869 359

HALKOSAAREN KESÄTEATTERI

Itäkyläntie 97

62600 LAPPAJÄRVI

Varaukset, tilaukset ja tiedustelut:

0400 869 359

www.halkosaarenkesateatteri.fi

Suomalaisuus muuttuu ajassa, kuten pitääkin

Helsingin Eteläpohjalaiset ry:n itsenäisyyspäivän juhlassa on tänä vuonna juhlapuhujana Puolustusvoimien viestintäjohtaja, eversti **Mika Kalliomaa**.

Kalliomaa väitteli sotatieteiden tohtoriksi Maanpuolustus-korkeakoulussa v. 2003. Hänet ylennettiin everstiksi itsenäisyyspäivänä 2013 ja nimitettiin viestintäjohtajaksi 1.1.2014 alkaen.

- Olen syntynyt Iossakyrössä vuonna 1966. Meitä lapsia oli perheessä neljä veljestä ja sisko, kertoo Kalliomaa juuristaan Pohjanmaalle.

- Lapsuus- ja nuoruusvuosilta on kertynyt paljon erittäin hyviä muistoja. Aika huoletonta aikaa, ainakin näin jälkikäteen arvioituna. Koulut kävin Iossakyrössä, kunnes lähdin armeijaan, jolla tiellä olen vieläkin. Jotenkin tuntuu siltä, että tuolloin vain tehtiin asioita ilman sen suurempaa harrastamista. Palokuntanuoret ja lentopallo taitavat olla vakavammin otettuja harrastuksia nuoruusajoilta.

Kouluvuosien jälkeen oli edessä uravalinta. **Oliko valinta itsestään selvää vai "sattuman satoa"?**

- Kyllä uran valinta oli minulle tyypillinen ajautuminen, Kalliomaa toteaa. Armeijassa asevelvollisena ollessa avautui jostain ajatus ammatista upseerina, joka vei sitten Kadettikoulun pääsykokeeseen. Tämän jälkeen piti päättää tietotekniikka-alan ja upseerin ammatin välillä. En ole jäänyt katumaan valintaa.

Kalliomaan upseerin uraan ei ole kuulunut kovin paljon siirtymisiä paikkakunnalta toiselle.

- Olen palvellut kahdella paikkakunnalla, Haminassa ja Helsingissä. En ole siis vielä joutunut suuremmin reissumieheksi. Toki tällä hetkellä työskentelen 13:ssa työtehtävässä, joten vaihtelua on paikkakunnan sisällä. Puoli vuotta olin lisäksi Kosovossa, joka luonnollisesti oli reissuuhommaa.

Oman perheen perustaminen tuli myös aikanaan ajankohtaiseksi.

- Meillä oli kadettihäät vaimon kanssa 26 vuotta sitten. Muutimme Haminaan, jossa syntivät molemmat tyttäremme. Helsinkiin muuton jälkeen syntyi vielä poika, joka meni kutsuntoihin tänä vuonna. Kierros täytyy pian, kun ol-

laan ja asutaan taas kahdestaan vaimon kanssa.

- Rakensimme 11 vuotta sitten talon Lohjalle ja sieltä olemme vaimon kanssa kulkeneet töissä pääkaupunkiseudulla, toteaa Kalliomaa nykyisestä asuinpaikastaan.

Mitä puolustusvoimien viestintäjohtajana toimiminen on sitten käytännössä?

- Puolustusvoimien viestintäjohtaja vastaa koko organisaation viestinnästä ja sen kehittämisestä sekä ylimmän johdon viestinnän tuesta. Puolustusvoimissa on ympäri Suomea noin 80 hengen viestinnän ammattilaisjoukko, joten pääosa kaikesta työstä tehdään heidän kauttaan ylimmän johdon tukea lukuun ottamatta.

- Pääosa työstä on arkiviestinnän koordinoitua ja kokonaisuuksien ohjaamista. Toki arkeen kuuluu myös käytännön viestintätyötä tilanteen mukaan, Kalliomaa täsmentää.

- Median ja viestinnän murros näkyy konkreettisesti jokapäiväisessä työssäni, selvittää Kalliomaa lisäksi.

-Viestintä on nopeutunut ja siirtynyt useisiin eri kanavoihin. Avoimuuden vaade myös kasvaa koko ajan. Puolustusvoimien tulee pysyä yhteiskunnan kehityksen mukana, myös tällä saralla. Meidän tulee mennä mukaan sinne missä keskusteluja käydään, myös verkossa.

Viestinnän kohdentamisella on myös suuri merkitys Kalliomaan työssä.

-Viestintämme kohderyhmät ovat kotimaassa. Erityisenä huomion kohteena ovat nuoret ja reserviläiset. Toisen tärkeän kohderyhmän muodostavat poliittiset ja yhteiskunnalliset päättäjät ja vaikuttajat. Itse asiassa kaikki kohderyhmät pirstaloituvat tällä hetkellä kovaa vauhtia.

Kalliomaa kertoo myös, että erilaiset maailmanpoliittiset tapahtumat, etenkin lähialueilla, vaikuttavat luonnollisesti Puolustusvoimien viestintään.

-Kuluva vuosi on ollut erittäin kiivas viestinnässä, Kalliomaa toteaa.

-Euroopan turvallisuustilanne on aiheuttanut poikkeuksellista mielenkiintoa Puolustusvoimia kohtaan. Teemme parhaamme vastataksemme tarpeeseen.

Maanpuolustushengen ylläpitäminen on

osa viestinnän tavoitteista, Kalliomaa katsoo.

-Kaikissa tutkimuksissa suomalaisten maanpuolustustahto on erittäin korkealla, mutta se vaatii koko ajan töitä. Seuraamme muun muassa säännöllisesti nuorten ajatuksia asepalveluksen päättyessä.

Puolustusvoimien toimintavalmius edellyttää myös riittäviä taloudellisia resursseja.

-Puolustusvoimissa päättyy tämän vuoden lopulla erittäin iso muutosohjelma, jonka kautta olemme varmistaneet kustannustehokkuuden omissa toiminnassamme. Tämän seurauksena joudumme sulkemaan mm. muutaman varuskunnan. Tämän sopeuttamisen jälkeen määrärahat riittävät vielä toimintaan, mutta investointeja emme pysty lisäämään uskottavan puolustuksen saavuttamiseksi. Tämän vuoksi olemme toivoneet, että meille palautettaisiin puolet meiltä leikatuista määrärahoista. Tähän analyysiin päätyi myös Kanervan johtama parlamentaarinen selvitysryhmä lokakuussa.

Mitä Etelä-Pohjanmaa ja Kyrö tänä päivänä Kalliomaalle merkitsevät?

-Kyllä tunnen olevani vieläkin näiden kaikkien vuosien jälkeen pohjalainen. Isä ja äiti asuvat edelleen Kyröössä, joten siellä käydään säännöllisen epäsäännöllisesti.

Vielä muutama ajatus itsenäisestä Suomesta.

-Minun mielestäni suomalaisuus muuttuu ajassa, kuten pitääkin pysyäkseen elinkelpoisena. Itsenäisyyden arvostus ja suomalainen sie-lunmaisema säilyy sukupolvilta toiselle perinteiden ja kasvatuksen kautta, siksi näitä on tärkeää säilyttää nuortenkin arjessa ja juhlassa. Ehkä tämä vuosi taas muistuttaa meitä siitä, että mikään ei ole itsestään selvyyys ja sen kautta unohdettavissa. ▼

Lars Sund aloittaa uuden kirjasarjan

Pohjanmaalla tehtiin suurta sankaritarinaa

– Haluan kuvata sodanjälkeistä Suomea ja Pohjanmaata kansallisen nousun valossa. Sodan kärsimykset oli pakko painaa syrjään ja katsoa eteenpäin, kuvaa Lars Sund uutta kirjaansa *Kolme sisarta ja yksi kertoja*.

"Pohjalaiset ovat maanläheisiä ja aineellisesti suuntautuneita. Pohjalaisessa heimossa on suuruutta. He ovat tunneihmisiä, taipuvaisia sentimentaalisuuteen ja teatraalisuuteen".

Näin kuvaa kansaansa kirjailija **Lars Sund**, joka on aloittanut jälleen historiallisen kirjasarjan. Aiempi kolmiosainen *Colorado Avenue* toi henkilönsä Amerikasta Pohjanmaalle Siklaxiin, kertoi 30-luvun taloudellisesta noususta, kieltolaista ja päättyi sodan syttymiseen. Nyt Sund on käynnistänyt tarinan siitä, miten Suomi selviää jälleenrakennuksesta, sotakorvauksista ja miten murtuneet mielet parantuvat, vai parantuvatko. Trilogian ensimmäinen osa *Kolme sisarta ja yksi kertoja* on valmis.

Kynä ja sanat

Kirja sijoittuu pohjalaiseen pikkukaupunkiin, Pietarsaareen. Tarinan päähenkilö, sankari ja kertoja on mies, jota kukaan ei edes huomaa. Hän on rautatieristeyksen puominvartija, joka tarkkailee kaupungin väkeä ja maailman tapahtumia pienestä vahtikopistaan. Mies on sotainvalidi, jonka työpaikkaa ei hennottu lopettaa, vaan hänen hoitamansa rautatieristeys automatisoitiin maan viimeisimpänä. Kaupungin tapahtumista ukkeli tietää kaiken, kuulee kaiken, ymmärtää kaiken.

– Muistan lapsuudestani Framin risteuksen. Siinä oli puomit, joilla mies sääteli junien ja tieliikenteen kulkua. Muistaakseni hän oli sotainvalidi, jolla on kirjassani lasisilmä ja toinen jalka puusta. Käytän kirjassani tositapahtumia ja muistojani röyhkeästi hyväkseni, vaikka kehitellenkin niistä mielikuvituksessani uusia hahmoja, Lars Sund kuvaa kirjojensa syntyprosessia.

Puominvartija Suomen symbolina

– Miestä voi pitää sodasta selvinneen Suomen symbolina. Kirjassa puominvartijan "elämä muuttui 3. syyskuuta 1941 Sääntämässä. Unelma veturinkuljettajan ammatista sai jäädä ja alkoi työ vahtituvassa ja kova sotainvalidin elämä. Syyskylmien tullessa kivut ryhtyivät kropasani töihin. Kipu on kovakourainen työntekijä. Se leikkaa, poraa, viilaa, veistä, hakkaa. Jyskyttää ja lyö. Se on tunnontarkka. Se tekee pitkiä vuoroja ja lepää vain hetkittäin. Se vie minulta yöunet ja keskittymiskyvyn... oikeastaan tämän pojan ei pitäisi olla enää elossa".

Naiset luokkaretkellä

Eletään vuotta 1948. Kirja alkaa dramaattisesti Palokunnantalon harrastajateatterin ensi-illasta, jossa esitetään **Anton Tšehovin** *Kolme sisarta*. Tai siis piti esittää, sillä juuri ennen esiripun nostoa yksi näytelmän henkilöistä kuolee. Näytelmä ei saa koskaan ensi-iltaansa.

Kirjan varsinaiset päähenkilöt ovat harrastajanäyttelijät Maggie (Masha), Ulla-Maj (Olga) ja Iris (Irina). Maggie edustaa kaupungin porvaristoa, hän on tupakkatehtaan konttoristin tytär, joka menee naimisiin johtaja Schalinin kanssa. Iris on työväenluokasta, jätokeskin Paska-Kallen tytär, joka tekee kirjassa todellisen sosiaalisen nousun.

– Minua kiinnostaa ihmisen sosiaalinen nousu, luokkaretki. Siksi halusin nostaa liruksen unelmat hyvästä elämästä teatterimaailman huipulle. Työväenluokan pilkattu tyttö sai lopulta esittää Helsingissä Ruotsalaisen teatterin My Fair Ladyn kukkaistyön Elizan roolin.

Iriksen nousu Paska-Kallen tyttärestä teatterin estradille on ihme. ”Tiedä paikkasi, sitä oli porattu Iriksen mieleen koko kasvuiän kuin poraa kiveen. Ja pora upposi syvälle Iris-ihmisen ytimeen asti. Siellä se halkesi kuten oli tarkoituksinkin. Ihminen, joka murretaan sillä tavalla menee helposti rikki, jos hän yrittää kohota hänelle osoitetusta asemasta”. Matka maailmalle onkin pitkä kun ”ei ole koskaan käynyt kauempana kuin Uudessakaarlepyyssä”.

Tyylikkäässä kävelypuvussa

Olgan roolin saanut Ulla-Maj on harrastajanäytelijä, jonka kotipaikka viittaa fiktiiviseen Colorado Avenuen kylään Siklaxiin. Hän oli kansankoulunopettaja, siis ammatissa, joka siihen aikaan oli niitä harvoja väyliä naiselle koulutusta vaativiin ammatteihin.

– Halusin kirjaani naisen, jolla on useita äitini piirteitä. Äitini ei tosin ollut opettaja, vaan työskenteli postissa, mutta heidän luonteissaan on yhtäläisyyksiä.

Ulla-Majin tunnusmerkki oli tyylikäs kävelypuku. ”Se oli ommeltu ”Husqvarnalla, joka oli ostettu osamaksulla Hanna Näsin kaupasta ja mallin hän oli löytänyt Hemmets Journalista... Kangas oli peräisin linja-autoaseman kahvilaruokalan vanhasta pöytäliinasta Siklaxin Forsbystä”.

Kirjan hahmot karkuteillä

Lars Sunds kirjailijana tietää, miten tärkeää on rakastaa kirjojensa henkilöitä. Jos heitä ei rakasta ”virtaa heidän suonissaan vain suolavettä veren sijaan eivätkä he kasva”.

– Rakkaus on joskus niin vahvaa, että ikävöin henkilöitä kirjan valmistuttua. Onko tuo ihme,

kun tätäkin kirjaa tehdessäni seurustelin heidän kanssaan kolme vuotta lähes joka päivä. Ehkä juuri siksi kirjoitan trilogioita, että saan palata romaanieni henkilöihin ja paikkoihin jatko-osissa.

Sundin mukaan kirjallisuus toimii niin, että henkilöt vievät juonta itsenäisesti eteenpäin. He ilmestyvät ja poistuvat tarinasta eikä kirjailija voi muuta kuin merkitä sen ylös.

– Kirjailija ei aina tiedä mihin tarina on menossa ja mistä hän on poiminut siihen ainekset. Olenkin sanonut, että kirjailija käy alituista keskustelua niiden kirjojen kanssa, jotka on kirjoitettu ennen häntä. Jopa omiksi luulemamme mielipiteet on usein napattu, lainattu tai varastettu muilta.

Pietarsaari päähenkilönä

Kolme sisarta ja yksi kertoja on kirja, jonka pääroolissa on ihmisten lisäksi kokonainen kaupunki. Sodanjälkeistä Suomea kuvaa hyvin voimakkaasti kasvava ja teollistuva Pietarsaari. Selluloosan katku häisi kaupunkilaisten nenässä rahalle, työpaikoille ja tulevaisuudelle.

– Olen uppoutunut Suomen historiaan vuodesta 1948 aina 60-luvun alkuun lukemalla sen ajan lehtiä. Paikallishistoriassa varsinkin pienet lehdet ovat ajankuvan aarreaittoja. Arkistossa kykkimisen lisäksi olen vuosien varrella kerännyt itselleni melkoisen paikallishistoriakirjaston. Tiedän Pietarsaaren historiasta todella paljon, vaikka vain hyvin pieni osa siitä tulee kirjoihini. Vaikka kirjassa ei mainita kaupunkia nimeltä kuin kerran ovat kaikki sen kadunnimet ja paikat poimittu Pietarsaaresta.

Suomi jälleenrakentaa

”Sota oli ohi ja oli aika laajentaa sellutehdasta, pystyttää terveystalo Herrholminkadulle, rakentaa kunnallinen asuintalo Pinnonäsinkadulle, omakotitaloja Kråkholmaan ja Tengeströmkadulle. Sementtimylly hiljeni aravalainoista nauttivalla Länsinumella vain hetkeksi. Maalarit ja muurarit ahertavat työssä. He eivät vaikuta sankareilta, vaikka rakentavat maata, jonka he ovat pelastaneet henkensä kaupalla.”

– Sodasta on kirjoitettu paljon, mutta jälleenrakennuksesta ja teollisen nousun sankaruudesta vähemmän. Sodan käyneet miehet ja naiset eivät ehtineet juuri vaivojaan valittaa eikä traumojaan kipuilla, vaan kaikki voimat oli pantava työhön. Siitä valoisa optimismi.

– Suomen sodanjälkeinen aika sisältää vielä monta kertomatonta tarinaa. Kannan itsenkin korteni kekon myös trilogian seuraavassa osassa, jota ryhdyn tekemään heti kun ehdin tämän kirjan ympärillä käytävän rulljanssin jälkeen. Jatkan siitä mihin *Kolme sisarta* -kirja loppuu, Sund lupaa.

Rakentajat – miehet ja naiset

– Sota on ollut Suomelle niin syvälinen kokemus, että siitä nousemista voi pitää sankaritarinana. Amerikalla on kansallismonumenttina Vapaudenpatsas, Ranskalla Eiffeltorni, mutta Suomessa monumenttina ovat sankarihautausmaat, joita on syytä muistaa ja vaalia. Jokaisella paikkakunnalla on sankarivainajansa, mutta myös sodasta selvinneet jälleenrakentajat – miehet ja naiset – jotka tekivät Suomesta sen mikä se nyt on, sodan muistoista ja painajaisista huolimatta. He kasvattivat lapset, kouluttivat heidät ja rakensivat maata, Lars Sund sanoo äänessään ylpeyttä ja kunnioitusta suomalaisia ja pietarsaarelaisia kohtaan.

Sundin teoksesta selviää, miten suuri rooli pohjalaisillakin oli Suomen jälleenrakennuksessa. Ihmiset valmistivat koneita, veneitä, maataloustyökaluja, rautatievaunuja, pystytysvalmiita taloja, paperia ja teollisuustuotteita – aluksi ei suinkaan itselle, vaan itärajan taakse vietäväksi, ilman korvausta. Siksi Suomen elintaso ei kuitenkaan noussut moneen vuoteen – luksus tuotteissa Ruotsin ja Amerikan pakettien varassa – mutta maa löysi vähitellen paikkansa Euroopan hyvinvointivaltioiden joukossa.

– Suomi pysyi köyhänä varsin mitkään. Vielä 70-luvulla muistan jouluisin olleeni Pietarsaaren postissa ruuhka-apulaisena, kun luetteloin valtavia määriä ulkomaanpaketteja. Isäni kaksi veljeä asuivat Amerikassa ja he lähettivät myös meille joulupaketteja. Ruotsista saimme ah, niin herkullista Gevalia-kahvia, muistelee 1953 syntynyt Sund.

Vain aikamatka auttaa

– Nykyään Suomessa, Ruotsissa ja monessa muussakin maassa on samaa tavaraa kaupan hyllyillä. Myös ihmisten käytös on yhdenmuukaistumassa. Ei minun nuoruudessa käyty ulkona viinilaisilla ja syöminen Kaupunginhotellissa oli todella harvinaista. Jos nykyään haluaa kokea jotain erilaista, on matkustettava ajassa taaksepäin.

Suurin osa Lars Sundin kirjoitustyöstä syntyy työhuoneella Uppsalassa. – Etäisyys paikassa ja ajassa tekee hyvää, se on jopa välttämättöntä. Kirjailijan matkailu voi olla liikkumisen sijaan käymistä vaikkapa digitalisoiduissa paikallislehtien arkistoissa.

– Käyn välillä Pohjanmaalla, nytkin meillä on Vaasaan, Naärpiöön ja Pietarsaaren suuntautuva kirjakauppa kiertue yhdessä pohjalaisten Peter Sandströmin ja Karin Arlandssonin kanssa. Pohjalainen menneisyys kiinnostaa minua loputtomasti. Sitä paitsi lähden siitä, että ”kaikeilla ihmisillä on sisimmässään luultavasti ainakin yksi kirja”. ▼

150-vuotias Sibelius saapuu Ateneumiin

Intendentti Anna-Maria von Bonsdorff toivottaa kaikki Sibeliuksen ystävät Ateneumiin katsomaan ja kuulemaan 150 vuotta sitten syntynyttä Sibeliusia. Museo järjestää juhla vuotena myös paljon oheistoimintaa.

Jean Sibeliuksen syntymästä tulee ensi vuonna kuluneeksi 150 vuotta. Juhlavuosi näkyy ja kuuluu monin tavoin eri puolilla. Kansallisoopperassa on Sibeliusia tulossa kahden tuotannon verran, mutta jo nyt Sibeliuksen musiikin suhteesta kuvataiteeseen on avattu näyttely Ateneumissa Helsingissä.

- Sibelius on sanonut, että hänen musiikkinsa tärkeät vaikutteet tulevat kuvataiteista, jopa enemmän kuin muusta musiikista. Säveltäjän kerrotaan sanoneen, että näen sävelet väreinä, esittelee vasta-avattua näyttelyä **Anna-Maria von Bonsdorff**, Ateneumin intendentti.

Suomalainen luonto soi

Kuvallinen lähestyminen Sibeliuksen musiikkiin ei ole kaukaa haettu.

Sibeliuksen musiikissa soi suomalainen luonto, ihminen ja mentaliteetti. Vaikka kun me pi-

dämme taiteilijoitamme Sibeliusia, **Gallen-Kallelaa, Edelfeldtiä, Halosta** jne. perusteellisen suomalaisen, ovat herrat varsin kansainvälisiä. He ovat matkustelleet tiuhaan Pariisissa, Berliinissä, Lontoossa, New Yorkissa. Sieltä ovat tuoneet esimerkiksi ideoita käyttää luontoa ja ihmistä taiteen aineksina. Heitä ennen taide oli pääasiassa, kuninkaita, sotasankareita ja romantisoituja maisemia.

Ensin syntyi unelma

150 vuotta sitten syntyi sukupolvi, joka ryhtyi rakentamaan suomalaista kulttuuria sellaisena kuin me sen tänään miellämme. Taiteilijamme loivat pohjaa Suomelle, jota ei silloin ollut olemassakaan. Oli vain Ruotsin Itämaasta Venäjän alaiseksi suuriruhtinaskunnaksi nimitetty levoton tanner, jossa asui pohjalaisia, hämäläisiä, varsinaissuomalaisia ja karjalaisia.

Suomi, maa, jolla on oma kuvataite, musiikki, kirjallisuus ja valtio, väikkyi vasta joidenkin hurjapäiden unelmissa ja mielikuvituksessa. Siksi piti maalata Koli, kerätä Kalevala, kuvittaa kansalliseepos ja säveltää Finlandia.

Sibeliuksen ja kumppaneiden perimmäinen innoittaja on Suomen luonto, metsät, järvet, meri, joutsenet ja mytologia. Talven pakasille ja kevään kosteudelle Sibelius loi aivan oman äänimaisemansa, joka sykähdyttää suomalaisia tänäkin päivänä. Nykyään jopa urheilukilpailuissa soitetaan Finlandiaa. Jääkiekkokaukalossa "sun päiväs koittaa, oi synnyinmaa" saa kenties kaiun, jota **V.A. Koskenniemi** ei aavistanut Sibeliusista sanoittaessaan.

Suomi, sauna ja Sibelius

Sibeliuksen Suomi-kuva levisi myös maailmalle. Hän antoi äänen suomalaisuudelle, tahdin ja tunnelatauksen itsenäisyyteen pyrkivälle ja sen saavuttaneelle maalle. Vieläkin Sibeliusia pidetään maailman tunnetuimpana suomalaisena, sotakorvauksensa maksaneen Suomen symbolina.

"Yhdessä olemme enemmän kuin erikseen" ajatteli Sibeliuskin ja eturivin taiteilijamme koontuivat usein yhteen. He rakensivat kotinsa Tuusulanjärven rannalle. Ystävyttä ryyditettiin juhlilla, joiden takia Finlandia-vodkan nimi ei ole ihan kaukaa haettu.

Tulisilmä ja rypytys

Ateneumin näyttelyssä on myös runsaasti muotokuvia ja veistoksia. Toisissa on tulisilmäinen nuorukainen otsatukkansa alla, toisissa rypytysainen kalju valtiomies, jolta ei enää sävellyksiä syntynyt, ainakaan valmiiksi asti.

Suuri osa Ateneumissa esillä olevista, Sibeliuksen sävellystyöhön vaikuttaneista tauluista on lainassa perheen kodista Ainolasta.

Sibelius on sikäli kansan oma, että hänestä kerrotaan runsaasti anekdootteja. Kuulin juuri seuraavan: "En minä jaksa keskustella taiteilijoiden kanssa, kun he haluavat aina puhua vain rahasta, minä haluan jutella pankinjohtajien kanssa, sillä he haluavat puhua taiteesta."

Sibelius ja taiteen maailma-näyttely on Ateneumissa 22. maaliskuuta 2015 saakka. ▼

Ateneumin näyttelyssä on myös runsaasti muotokuvia ja veistoksia, joita Sibeliuksesta tehtiin. Toisissa on tulisilmainen nuorukainen otsatukkansa alla, toisissa ryppyotsainen kalju valtiomies, jolta ei enää sävellyksiä syntynyt, ainakaan valmiiksi asti.

**Sibelius ja taiteen maailma -näyttely
Ateneumissa 22. maaliskuuta 2015 saakka.**

Minä ja Sibelius

Opettajamme Ilta Mäki antoi oppilailleen vastuullisen tehtävän. Jokaisen oppilaan tuli kiertää naapurusto keräten rahaa isänmaata hyödyttävään tarkoitukseen. Minä otin tehtävän vastaan 7-vuotiaan innolla. Elettiin vuotta 1957. Halusinhan olla Kuorasjärven kansakoulun ensiluokkalaisena mukana isänmaallisessa hankkeessa, kaikkia suomalaisia koskevassa kansalaiskeräyksessä. Tämän ymmärsin, mutta loppu olikin hämärän peitossa. Minun piti käydä pyytämässä naapureiltani rahaa Sibeliuksen monumenttiin. En tiennyt mikä oli Sibelius, vielä vähemmän mitä tarkoitti monumentti. Mutta matkaan.

Päätin käyttää keräykseen kokonaisen sunnuntaipäivän. Tuli tuiversi, maassa oli paksultti lunta ja lisää tuli taivaalta. Panin jalkaani mälyssukset ja lähdin umpihankeen. Keräyssummaksi oli suositeltu kolmea markkaa kultakin naapurilta. "Voi hyvä lapsi, Sibelius ja tällainen keli!". Naapurin lita, Fanni ja Antilan mamma kaivoivat laihoja lompakoitaan. Syy anteliaisuuteen taisi olla enemmänkin vuotava nenäni ja itkuiset silmäni kuin Sibeliuksen monumentti.

Nyt kun kuljen Eila Hiltusen taiteileman ja 1967 valmistuneen Sibeliuksen monumentin ohi, ajattelen, että nanomillimetrin hitunen siitä on tehty minun keräämilläni rahoilla. Nykyään se kuuluu Helsingin suosituimpiin nähtävyyksiin, jota tullaan katsomaan maailman ääristä. ▼

Hilkka Kotkamaa

Rauhallista joulua ja hyvää uutta vuotta Plarin lukijoille!

Helsingin Eteläpohjalaiset ry:n hallitus

Pohjalaispoika omenatarhalta

Ovatko suuret elkeet ja kalliit lahjat merkki suuresta rakkaudesta, vai onko sitä hiljainen kädenojennus tai lempiruoan laittaminen? Tätä pohditaan Peter Sandströmin uusimmassa kirjassa *Valkea kuulas*.

Aivan niin, nimi viittaa omenalajiin. Kirjan päähenkilö, keski-ikäinen mies palaa kotikaupunkiinsa Uuteenkaarlepyyhyn. Äiti ei ole juuri vauvannut poikaansa, mutta nyt hän kutsuu. On lähdeittävä kun äiti pyytää, vaikka se tarkoittaa muiden tärkeiden töiden jättämistä.

Maanläheistä ja käytännöllistä

Aikuiseksi varttuneen pojan synnyinkoti on edelleen olemassa ja perheen leivässä pitänyt elinkeino toimii yhä. Perhe on elänyt omenanviljelyllä. Työ on ollut maanläheistä ja käytännöllistä. Maanläheisyys leimaa myös ihmisten ajatusta ja elämänfilosofiaa.

Äiti tarvitsee poikaansa kuskiksi. Eräs kipujen vaivaama naapurikylän mies on ottanut yhteyttä ja pyytänyt äitiä tulemaan luokseen, koska on kuullut hänellä olevan parantavat kädet. Äiti on siis parantaja, vaikkei ole enää varma, toimiiko vanha taito.

- Äiti on elänyt maailmassa, jossa miehet ovat vahvoja ja pystyviä. Näin on aina sanottu ja uskottu. Taaksepäin katsottuna ovat naiset olleetkin niitä vahvoja pohjalaisnaisia, jotka ovat kannatelleet perhettään, miestänsä, maailmaa. Sitkeä äiti on kuitenkin tullut vanhaksi ja poika huomaa, että äiti ei olekaan olemassa ikuisesti. Elämä on rajallista meidän kaikkien kohdalla, Peter Sandström kuvaa kirjansa lähtökohtaa.

"Sinä kesänä äiti oivalsi että omenapuut eläisivät pitempään kuin hän. Hän kertoi sen minulle."

Sangollinen puolukoita

Kirjassa ei viljellä suuria elkeitä eikä nopeita käännteitä. Punainen lanka on kuitenkin rakkaus. Pohjalaiseen tapaan rakkaus ei ole ruusuja ja poskisuudelmaa, vaan se voi olla lempiruoan laitta-

mista ja lahjaksi sangollinen puolukoita. Ei suureen ääneen lausuttu rakkaus ole suurempaa kuin hienovireinen ja vähäeleinen.

"Äiti noudatti toiminnan filosofiaa, jossa lähes kaikki sai merkityksensä konkreettisesti tekemisen kautta; lapsille piti antaa ruokaa ja vaatteita, omenapuita piti kastella ja hedelmät piti poimia, kuolleet miehet piti haudata."

- Tähän elämäntyyliin kuuluu elää hetkessä. Inhimillisyyttä ja lämpöä tulevat luontevasti ja ehkä vähäiseltä näyttävä onkin vahva. Naiset ovat fyysisesti heikompia, mutta heidän voimansa voi ohittaa miehen vahvat lihakset. Äidin läpitukenvea realismi onkin sitä, että on tyytyväinen siihen mikä on.

Tyytyväinen elämä

- Idea parantajasta tuli äidiltäni. Hänen isoäidillään kerrottiin olleen parantajan voima käsissään. Eikö käsistä parantaminen voi olla vertauskuvana rakkaudelle? Kipu hellittää, kun pitää rakkaan ihmisen kättä kädessä.

"Äiti tunsu käsissään veden lailla vertaavan lämmön, se ei ollut polttavaa vaan parantavaa lämpöä, ja hän piti isän käsiä omissaan ja isä rauhoittui ja lämpeni kauttaaltaan ja hänen kätensä tyyntyivät ja kipu hellitti."

Vanha äiti ja keski-ikäinen poika kohtaavat ja heidän välilleen syttyy jotain sellaista mikä suhteessa oli lapsena, mutta jonka elämänmeno on haalistanut. He ovat eläneet eri maailmoissa, poika monien valinnanmahdollisuuksien ristitules- sa, äiti siinä ainoassa mahdollisessa.

Hyvässä ja pahassa

- Haluan kertoa kirjallani, että ei ole oikeaa tai väärää tapaa elää. Jokainen ihminen ja jokainen sukupolvi pyrkii tekemään parhaansa niis-

- On suurta elää pienesti. Jokainen ihminen, jokainen sukupolvi pyrkii tekemään parhaan niissä oloissa joissa heidän on säädetty eläväksi, sanoo kirjailija Peter Sandström.

sä oloissa joka heille on säädetty. Myös rakkaus on mahdollista, vaikka se ilmeni vain pieninä tekoina.

Uusikaarlepyy on Peter Sandströmin synnyinkaupunki, mutta hän muutti sieltä pois jo 19-vuotiaana. Siitä saakka kotikaupunki on ollut Turku.

- Suhteeni Uuteenkaarlepyyhyn on kaikki nämä vuodet ollut tiivis. Vieläkin kaupungissa elää äitini ja siskoni joten ajattelen aina sinne tullessani, että tulen "kotiin". Minulle on myös selvää, että kirjani tapahtuvat lapsuuteni ja nuoruuteni maisemissa, koska pikkukaupunkiin on hyvä sijoittaa kaunokirjallisuutta. Siellä näkyvät vastakohtaisuudet selkeästi, samoin elämisen normit ohjaavat elämistä – hyvässä ja pahassa.

Syksyllä Peter Sandström lähtee kiertueelle Pohjanmaan rannikkokaupunkeihin **Lars Sundin** ja **Karin Erlandssonin** kanssa kertomaan millaista on kirjoittaa kirjoja pohjalaisista aiheista. ▼

Kuortaneen kirkko.

Klemettimuseo.

Terveisiä Tampereen Eteläpohjalaisilta!

Runsaat 65 vuotta sitten perustettiin eteläpohjalaisten yhdistys Tampereelle. Yhdistyksen perustaminen ei tapahtunut hetkellisen päähenkipiston tuloksena. Tampereelle muuttaneilla eteläpohjalaisilla lienee jokseenkin kautta linjan yhteistä, varsinkin ensimmäisten vuosien aikana, yksinäisyyden tunne. Ihmisten suhtautumista pa kanssaihmiin kaupungissa on toisenlaista kuin maaseudulla. Saattaa kestää vuosikausia, ennen kuin oppii tuntemaan samassa rapussa asuvat naapurinsa. Niinpä sellaisillekin henkilöille, jotka Etelä-Pohjanmaalla ollessaan eivät eteläpohjalaisuutta mitenkään erikoisesti arvostaneet, sen arvo nousi kotimaakunnasta lähdön jälkeen. Tässä lienee yksi syy perustaa oma yhdistys.

Tampereen eteläpohjalaisten yhdistyksen perustamisvaiheista on ensimmäisen kerran keskusteltu jo ennen talvisotaa 1938 vaiheilla. Asian merkeissä on tiettävästi pidetty pari kokoustakin, mutta sen valmiimpaa ei asiasta siinä vaiheessa kehittänyt. Kymmenen vuotta myöhemmin asia tuli uudelleen esille Etelä-Pohjanmaan Maakuntaliiton silloisen puheenjohtajan, maanviljelysneuvos Jalo Lahdensuon toimiessa aloitteentekijänä. Joulukuun 14.päivänä 1947 kokoonnuttiin epäviralliseen neuvonpitoon, jossa tilaisuudessa maanviljelysneuvos Lahdensuon esitys sai varsin suopean vastaan-

oton. Tästä yhdistyksen perustamisajatus lähti nopeasti etenemään. Niinpä 23.3.1948 pidettiin perustava kokous. Perustavassa kokouksessa oli osanottajia 104 henkilöä.

Tästä toiminta lähti ripeästi käyntiin ja jäsenmäärä kasvoi siten, että jo ensimmäisen toimintavuoden lopussa oli jäseniä 193.

Tällä hetkellä yhdistyksessämme on jäseniä noin 300.

Kuluvan vuoden toiminnasta haluan erityisesti mainita toukokuussa tekemämme kevätretken, joka tällä kertaa suuntautui Alavudelle ja Kuortaneelle. Nämä vuosittain eri pitäjiin tehtävät retket ovat erittäin suosittuja. Tälläkin kertaa bussi täyttyi hetkessä. Matka eteläpohjanmaalle kestää vain noin 2–3 tuntia.

Syyskuussa vietämme pohjalaista iltaa. Vie-raaksemme saapuu mm. Etelä-Pohjanmaan Matkailun väkeä kertomaan matkailun kuulumisia. Saamme kuulla mitä mielenkiintoista on ensi kesänä tarjolla matkailijoille. Ohjelmassa on lisäksi mm. musiikkia, mietteitä elämisestä ja olemisesta nykypäivänä Etelä-Pohjanmaalla.

Perinteiset syysseurat järjestetään lokakuussa yhdessä herättäjäyhdistyksen kanssa.

Meillä on tapana kerran vuodessa muistaa tasavuosia täyttäviä jäseniämme. Niinpä marraskuussa kutsumme tänä vuonna 70, 75, 80 jne. vuotta täyttävät jäsenemme merkkipäiväkah-

ville. Mainittakoon, että yli 90-vuotiaat kutsumme joka vuosi kahville. Ilta kuluu rattoisasti kahvittelun, musiikin ym. ohjelman merkeissä. Syntymäpäiväsankarit kukitetaan illan päätteeksi.

Pikkujoulu kuuluu luonnollisesti ohjelmaan, jota tällä kertaa vietämme marraskuun lopussa.

Uusien jäsenten hankkiminen on vuosittain ohjelmassa. Erityisesti pyrimme saamaan nuorempaa väkeä mukaan. ▼

Terveisin Tampereen Eteläpohjalaisten puolesta
pj. Raimo Koskiluhta (Ylistarosta kotoisin)

Pohjalainen kestää vaikka konkurssin

Ilman Ragni Rissasta olisi suomalainen ravintolaelämä varsin toisenlaista. Hän on ollut alansa edelläkävijä ja peloton yrittäjä, todellinen ravintola-alan Grand Old Lady.

Kaikki alkoi Pietarsaaresta vuonna 1931,
kun Tastin perheeseen syntyi potra tytär.

Pietarsaaresta lähtöisin oleva Ragni Rissanen on tuonut matkoiltaan Suomeen kansainvälisiä ruokakulttuuria ja ravintolakonsepteja, joita ei ennen oltu nähty näillä leveysasteilla. Suomeen hän toi ensimmäisen pizzerian, diskon, grilliravintolan, kala-äyriäisravintolan sekä keittiöön monet mausteet ja yrtit. Hänen ravintoloistaan poistettiin kravattipakko ja portsarit silloin kun ne olivat koko ravintolatoiminnan jäykkä selkäranka. Yrittäjätapaamisissa Ragni oli usein ison joukon ainoa nainen.

Luksusta ja uuniperunoita

Ragni Rissanen alkoi ravintolayrittäjäksi 60-luvun alussa. Hänen ensimmäisen ravintolansa aikoihin Helsingissä oli 139 anniskeluravintolaa, nyt niitä on yli 1300.

Hän on kokenut elämässään ja urallaan nousua ja menestyksiä, mutta myös laskut ja menetykset. 90-luvun alussa konkurssi vei häneltä kaiken omaisuuden. Siitäkin hän on noussut sitkeydellä ja lujalla työllä uuteen menestykseen.

Hän perusti ensimmäisen ravintolansa 1962. Aina 90-luvun alkuun asti hän laajensi toimintaansa. Lippulaivansa Rivolin omistajana hän otti vastaan ravintolavieraikseen parikymmentä vuotta maan isokenkäisiä ja eturivin taiteilijoita. Laman ja pankkierrojen kaadettua koko bisneksen hän seisoi torilla tulessa ja tuiskussa myyden uuniperunoita useita vuosia.

- Kaikki on otettava vastaan mitä elämä tarjoaa, Ragni toteaa. - Sisuni panen pohjalaisen verenperintöni tiliin. Eihän pietarsaarelaistyyttä

voi antaa periksi, kun hänelle on annettu idea-rikas pää ja luja luonne.

Ragni Rissanen on ollut aina innolla mukana uusissa haasteissa. Yhdessä ainoassa asiassa hän on epäröinyt: muistelmissaan. Mitä merkittävää minä olen tehnyt? Hänet ylipuhuttiin muistelemaan ja nyt elämäntarina on kansissa. Tuore kirja on saanut nimen *Elämä lautasella* (Siltala, 2014). Sen on muistiin merkinnyt **Pirjo von Hertzen**.

Jaakonkadun hellahuoneesta

Yli kahdeksankymppinen rouva kertoo omassa ravintolassaan kirjastaan ja samalla perehdyttää seuraavaa sukupolvea bisneksen käytännön saloihin. Perinne jatkuu.

- Vanhempani **Ragnar** ja **Mirjam Tast** eivät antaneet mitään taustaa yrittäjyydelle. Isä oli ravintolamuisikko ja äiti työskenteli Forsbergin kirjapainossa, jossa painettiin Jakobstads Tidningiä. Kotina oli Jaakonkadulla puutalo, jossa meillä oli vuokralla yksi hellahuone ja kaksi alkuvia.

Vanhemmat erosivat varhain, mutta tytön kiinnekohdaksi muodostui Ragnar-isän vanhempien kesähuvila Fäbodassa. Siellä merenrannalla vietetyistä kesistä tulivat Ragnin kultaisimmat lapsuudenmuistot.

Kotoisin Tastin kylästä

- Parhaat muistoni lapsuudestani olivat kalaretket isoisäni kanssa. Hän teki elämäntyönsä Strengbergin tupakkatehtaalla. Kalastelimme verkolla ja teimme yhdessä taikinasta pitkänsiiman syötettä. Voi niitä savustettuja ahvenia! Ne

83-vuotias Ragni Rissanen tarkkailee edelleen ravintoloidensa toimintaa ja opastaa jos tarve vaatii. Tyylikkyytään hän korostaa mm. kokkolalaisilla design-jakuilla.

syötiin keittiön kaapin hyllyllä hapatetun viili kera. Ragni Rissanen on omaa sukua Tast. Suku tuli Alavetelin Tastista Perhojen rannalta. Nykyään Tastin kylä kuuluu Kruunupyhyyn.

- Sukulaiseni olivat kuuluisia käden taidoistaan ja musikaalisuudestaan. Isälleni maistui alkoholi liiankin hyvin. Hän kuoli alkoholisoituneena 1982. Olimme koko perhe hautajaisissa ja siellä esitettiin isäni lempilaulu **Konsta Jylhän** säveltämä Vaiennut viulu. Hänestä jäi kaunis muisto, kaikesta huolimatta.

Talvisodan pommisuojassa

Ragni oppi ruotsin kielen, kun hänet pantiin Pietarsaaressa ruotsinkieliseen lastentarhaan. Kansakoulu olikin sitten suomenkielinen, joten kahden kielen taidosta on ollut myöhemmin hyötyä.

- Kouluajoistani on jäänyt kovin vähän asioita mieleen, kun silloin oli sota ja muistot ovat

pikemminkin pelottavia. Muistan miten pietarsaarelaiset tapasivat talvisodan aikaan juosta pommisuojaan lakanat niskassa.

Ragni muutti äitinsä kanssa eri puolille Suomea, mutta äidin ryhdyttyä sisävesilaivojen tarjoilijaksi Ragni muutti takaisin Pietarsaareen **Eilen**-tätinsä luokse asumaan.

Ragni Rissanen tykkäsi koulunkäynnistä ja siihen aikaan oli erikoista, että yksinhuoltajaäidin tytär kirjoitti ylioppilaaksi.

Työelämä ja yksityiselämän käänneet niaisivat Ragnin niin, ettei hän opiskellut ravintola-alaa koulunpenkillä, vaan pelkästään käytännössä.

- Jälkikäteen ajateltuna olisin päässyt helpommalla, jos minulla olisi ollut ravintola-alan koulutusta. Olisin kaivannut liikkeen johtamiseen myös kaupallista koulutusta, mutta kaikki oli opittava kantapään kautta.

Kaunisteleमतonta kertomusta

Elämä lautasella on Ragni Rissanen värikäs tarina periksi antamattoman pohjalaistyön yrittäjähengestä, luovuudesta ja menestyksestä. Hän kertoo siinä myös rohkeasti ja silottelematta elämässä kohtaamistaan vastoinkäymisistä. Rivoli paloi 1974 ja se rakennettiin uudelleen. Avioliitto **Paavo Rissanen** kanssa päättyi eroon, mutta jatkui työtoveruutena ja ystävytenä. Heiditytär kuoli nuorena. Monet ravintolat, baarit ja ruokapaikat tuli kokeiltua. Tärkeimmät ravintolat ovat olleet kalaravintola Rivoli ja venäläisiin ruokiin keskittyvä Bellevue, jotka ovat edelleen Ragni Rissanen omistuksessa.

Kaikki meni konkurssissa

Mutta palataan 1990-luvun alkuun. Rissanen nousujohteinen ura monine ravintoloinen ja hotelleineen katkesi konkurssiin.

- Menetin lamassa kotini, kesäpaikkamme ja kahdeksan ravintolaani. Samalla luovuin monista luottamustehtävistäni, joita minulla oli alan järjestöissä. Minulla ei ollut myöskään enää varaa matkustella.

- Olisin pystynyt pitämään omaisuuteni, mikäli pankinjohtajat olisivat antaneet minulle rahoitukseen järjestelyaikaa. Sitä ei minulle annettu, vaan kaikki myytiin kiireellä edelleen muille, jopa ulkomaisille tahoille. Se oli julmaa touhua ja konkurssija tulikin Suomessa yli 4500, jotkut ihan turhaan.

Suremisen sijaan Ragni Rissanen kääriäsi hihansa. Hän ryhtyi myymään uniperunoita Hietalahden torilla ja niistä tulikin hyvin suosittuja. Vähä vähältä hän osti omaisuutensa takaisin, jopa kesäpaikkansa, joka oli hänen perheelleen niin rakas. ▼

Hiikka Kotkamaa

LAPSUUSJOULU

*Lapsuusjoulu tupaan tulit
tuoksuna tuoreen havupuun.
Kinkku paistui, piparit,
jouluruuat herkkusuun.*

*Pirtti puhdas, raikas tuoksu
juhlaan meitä virittää.
Eipä haittaa pikku juoksu,
valmiiksi kaikki ennättää.*

*Savusaunan nokihirret
kutsuu lämpöön leppoisaan.
Suihkaa kivet, hehkuu hiilet,
oi joululöylyn tunnelmaa.*

*Joulu saapuu lahjat tuoden
lapset jaksaa odottaa.
Kiltti ollut koko vuoden,
sen näin voinko vakuuttaa?*

*Mummi kutoi sukat somat,
äiti pipon pirteän.
Sainhan sukset ikiomat,
sisko mekon vihreän.*

*Jouluna on rauha maassa
hyvä tahto ihmisten.
Rakkaudesta Jumalan
laulaa kuorot enkelten.*

*Onhan aikaa mennyt tuosta,
vuodet kymmenin vierineet.
Lapsuusjoulu muisteloista
onnelliseksi mielen teet.*

*Juhla joulun, tänään, nyt
samaa saa se tunnelmaan.
Sydämeen ken valon saanut
sammu sieltä ei milloinkaan.*

Henrik Lamberg

Helsingin Eteläpohjalaiset ry:n hallitus

Ellei vastaanottajaa tavoiteta,
pyydetään palauttamaan osoitteella:
Kirsti Kymäläinen,
Viirintie 8, 01800 Klaukkala.

Elle Mäkinen, puhenjohtaja

Kahisevanmäki 3 D, 02710 Espoo
puh. 040 7013364
elle@makiset.net

Antero Tala, varapuheenjohtaja, toimitusneuvosto, ilmoitusvastaava

Oravapolku 2 C, 02270 Espoo
puh. 09-8881705, 0400 866002
antero.tala@kolumbus.fi

Helena Pyhalahti-Räisänen, sihteeri, toimitusneuvosto

Räisäläntie 32 C, 02140 Espoo
puh. 050 5960047
helena.pyhalahti-raisanen@kolumbus.fi

Suvi Lahdenmäki päätoimittaja, tiedotus

Rajatie 1 A 4, 00730 Helsinki
puh. 050 3385304
suvi.lahdenmaki@gmail.com

Anita Molin

Pietarinkatu 4 A
00140 Helsinki
anita.molin.hki@gmail.com
puh. 040 7527222.

Henrik Lamberg, musiikkivastaava

Toivolantie 4 B 2, 01800 Klaukkala
puh. 0400 418869
henkkala@gmail.com

Tarmo Ojaluoma, toimitusneuvosto, verkkosivut

Helsingintie 2 E 29, 02700 Kauniainen
puh. 040 5553303 09-5053039
tarmo.ojaluoma@gmail.com

Vilho Korkeamäki

Järvensivunkuja 7 B, 04300 Tuusula
puh. 09 25844447, 040 545 8022
vilho.korkeamaki@kolumbus.fi

Ritva Viitamäki, toimitusneuvosto

Untamontie 15 E 38, 00610 Helsinki
puh. k. 09 7244418, 040 9118568
ritva.viitamaki@suomi24.fi

Jaakko Ojala

Rantakartanontie 4H 106, 00910 Helsinki
puh. 0400 497633
jaska.ojala@kolumbus.fi

Erkki-Jussi Erkkilä, toimitusneuvosto

Nervanderinkatu 7 B 23, 00100 Helsinki
puh. 0500 100174
ekierkkila@nettienviesti.fi

Hallituksen nimittämät toimihenkilöt

Olavi Saarenpää, isäntä

Ilvestie 25
01450 Vantaa

Raija Kallio, rahastonhoitaja

Ryytikuja 5 D 30, 00840 Helsinki
puh. 040 7180410
raija.kallio@futurecad.fi

Isännöinti KkK Oy

Kirsti Kymäläinen, Jäsenrekisteri

Viirintie 8, 01800 Klaukkala
puh. 09-5864731, 0400-774782
kirsti.kymalainen@kolumbus.fi

Helsingin yliopiston Etelä-Pohjalaisen Osakunnan edustaja Oskari Raivio

oskari.raivio@helsinki.fi

www.helsinginetelapohjalaiset.fi

Mediakortti

Plarin julkaisija:

Helsingin Eteläpohjalaiset ry

Päätoimittaja:

Suvi Lahdenmäki

Rajatie 1 A 4, 00730 Helsinki
puh. 050 3385304
suvi.lahdenmaki@gmail.com

Toimitusneuvosto:

Suvi Lahdenmäki
Tarmo Ojaluoma
Antero Tala
Ritva Viitamäki
Erkki-Jussi Erkkilä
Helena Pyhalahti-Räisänen

Paino: Painomerkki Oy, Helsinki

Painosmäärä: 1 300 kpl

Taitto: Kirsi Pääskyvuori

Ilmoitushinnat:

1/1 s. 650 €
1/2 s. 400 €
1/4 s. 250 €
1/8 s. 150 €
1/16 s. 80 €

Formaatti: 220x290mm

Plari ilmestyy vuonna 2015:

vko 10, 18, 38, 48.

Ilmoitusten viim. jättöpäivä:

Nro 1 6.2.2015
ilmestyy viikolla 10

Julkaisija varaa itselleen oikeuden
ilmestymisaikojen muutoksiin.

Plari on Aikakauslehtien Liiton jäsen

ISSN 0789-8061

Liity jäseneksi Helsingin Eteläpohjalaisiin

Nimi: _____

Osoite: _____

Sähköposti: _____

Syntymäaika: _____ -paikka: _____

Päivämäärä ja allekirjoitus: ____/____/____

Lähetä liittymislomake osoitteella:

Kirsti Kymäläinen
Viirintie 8, 01800 Klaukkala.

Liittymisen jälkeen saat viitteellisen
pankki siirtolomakkeen.
Vuosijäsenmaksu 15 €
Ainajäsenmaksu 225 €

Liittyminen myös netissä:

www.helsinginetelapohjalaiset.fi